

नवआगन्तुकहरुले के जान्न जरुरी छ

अपराध कानून

यो पम्प्लेटले त्यो कानूनहरु को उल्लेख गर्दछ, जसले जनताको सुरक्षा तथा ब्यक्तीगत उन्नती बाधक कार्यहरुमा रोक लगाउछ ।

अरु जानकारीको लागि :

शुरु गर्नुस एल आई यस् एन यस् को अनलाइन कानूनी जानकारी बाट, तपाईंले धेरै कानूनी प्रश्नहरु को उत्तरहरु पाउनु हुनेछ : www.legalinfo.org

निशुल्क कानूनी जानकारीको लागि फोन गर्नुस, हाम्रो कानूनी जानकारी लाईनमा १-८०० -६६५-९७७९, अथवा ४५५-३९३५

के तपाईंलाई वकिलको जरुरत छ ? एक वकिलको सिफारीस लागी हाम्रो वकिल सिफारीस सेवामा फोन गर्नुहोस १-८०० -६६५-९७७९ अथवा ४५५-३९३५ । तपाईंले डलर २० जोड् एछ यस टी तिरी वकिल संग ३० मिनेट भेटने प्लान बनाउन सक्नु हुन्छ । यसले तपाईंको प्रमुख प्रश्नहरुको उत्तरहरु दिनेछ । यदि तपाईं प्रहरी हिरासतमा वा अपराध सम्बन्धि न्यायालयमा हुनु हुन्छ भने तपाईंले निशुल्क बोभासे सेवा पाउनु हुनेछ ।

यदि तपाईंले खालि रेकर्ड गरेको कुनै कानूनी विषयमा जानकारी सुन्न चाहानु हुन्छ भने फोन गर्नुहोस डाइल-अ-ल मा ४२०-१८८८

यहाँ केही निशुल्क कानूनी सेवा अपीसहरुको सुची छ : www.nslegalaid.ca/contact.php

प्रहरी अथवा आर सि एम पी को शिकायत आयुक्त को अपीस छ जसले शिकायत हेर्दछ ।

पुलीस कम्प्लेन कमिस्तरस् अफिस
फोन : (९०२)४२४ ३२४६
इमेल : polcom@gov.ns.ca

कमिसन फर पब्लीक कम्प्लेन्ट एगेन्ट द आर सि एम पी
इमेल : org@cpc-cpp.gc.ca

क्यानाडाको जुन ठाँउबाट पनि निशुल्क लामो दुरसंचारको लागि : १ ८०० ६६५ ६८७८
<http://www.cpc-cpp.gc.ca/index-eng.aspx>

सरभिस् नोभा स्कोसीया- सवारी साधनहरु रजीस्ट्री को
लिक : <http://www.gov.ns.ca/snsmr/rmv/>

यदी तपाईं संग कानूनी समस्या भएमा, तपाईंले एक वकिल संग कुरा गर्नु पर्दछ ।

यो पम्प्लेटले तपाईंलाई साधारण कानूनी जानकारी दिन्छ, यसले कानूनी परामर्श दिदैन ।

● मैले निशुल्क कानूनी सेवा कसरी पाउन सक्छु ?

नोभास्कोसीया संग एक लिगल ऐड योजना छ जसले अपराधिक गतिविधिको कर्वाही को कारणले प्रहरी हिरासतमा अथवा ठूनामा परेका मानिसहरु जसले पैसा तिरी एक वकिल राख्न सक्दैन लाई निशुल्क कानूनी सेवा पुऱ्याउँदछ । लिगल ऐड चाँहि कुनै पारीवारीक कानूनको मुद्दाहरु र कुनै गरीवी कानूनको मुद्दाहरुको लागी पनि हो । लिगल ऐड को योग्य हुनको लागी, तपाईंले इनकम एसिस्टेन्स पाएको हुनु पर्दछ वा धेरै कम अम्दानी भएको हुनु पर्दछ । तपाईंले नजीकको नोभा स्कोसीया लिगल ऐडको मा फोन गरेर वा गएर निवेदन दिन सक्नु हुन्छ ।

लिगल ऐड लाई तपाईंले यि जानकारी दिनु पर्ने हुन्छ :

- तलवको अधकट्टी र तपाईंको पछिल्लो इनकम टेक्स रिटर्न अथवा नोटीस् अफ एसेसमेन्ट
- न्यायालयको कागजपत्रहरु, कानून लागेको कागजातहरु र तपाईंको मुद्दा सम्बन्धी न्यायालय को आदेशहरु
- परिचय को प्रमाणहरु , जस्तै तपाईंको हेल्थ कार्ड अथवा डाइभर लाइसेन्स

● अपराध पिडित लाई त्यहाँ कस्तो किसिमको मद्दत छ ?

अपराध पिडित लाई मद्दत गर्न त्यहाँ धेरै एजेन्सीहरु छ , भर पर्छ तपाईं नोभा स्कोसीयाको कुन ठाउँमा हुनु हुन्छ र अपराधको किसिममा । सुरुवात को लागी राम्रो ठाउँ भनेको भिक्तीम सर्भिसेस् प्रोग्राम अफ द नोभा स्कोसीया डिपार्टमेन्ट अफ जस्टीस् हो । त्यसका चारवटा क्षेत्रीय अपीसहरु छन् । यिनीहरुले सुचना तथा मद्दत दिन्छ पिडितहरु, उनीहरुको दम्पतीहरु र नातेदारहरु लाई अदालतको प्रक्रिया बारेमा, अदालत लाई दिन को लागी सबुतहरु जुताउनमा, र अरु एजेन्सीहरु सुभाउनुमा जसले तपाईंलाई मद्दत पुऱ्याउँछ । वेब साइट : http://gov.ns.ca/just/victim_Services/programs.asp

● के मेरो एक अपराधिक रेकर्ड हुनेछ ?

तपाईं को अपराधिक रेकर्ड तब बन्छ जब तपाईं अपराधीक गतिविधिमा गल्ती साबित हुनु हुन्छ । त्यस्तो भएता पनि, कुनै सजायहरु त्यस्ता हुन्छन जसले अपराधिक रेकर्ड बनाउदैन । तपाईंले यस विषयमा आफ्नो वकिल संग कुरा गर्नु पर्छ ।

तपाईंको क्षेत्रीय र नगर स्तरीय कसुरहरुको लागी अपराधिक रेकर्ड बनाईदैन । जस्तै, तिव्र गतीमा गाडी चलाएको टिकटको ।

● के अपराधिक रेकर्ड ले मेरो उतापवासी अवस्था लाई असर पार्दछ ?

तपाईंको अवस्था लाई असर पार्न सक्छ , अझ खास गरी तपाईंले गम्भीर अपराध गरेको पाइएमा । हरेक अवस्था फरक हुन सक्छ । तपाईंले आफ्नो अवस्था बारे आफ्नो वकिल बाट कानूनी सल्लाह लिनु पर्दछ र उ अथवा उनी संग यदि तपाईंले उत्पवास वकिल संग कुरा गर्न पर्छ कि भनेर सोध्नुस ।

● ट्राफिक टिकटहरु को जरिवानाहरु के के हुन्छ ?

तपाईंले ट्राफिक गल्तीको लागी जरिवाना तिर्नु पर्ने हुन्छ , जस्तै पार्किङ उल्लंघन । अरु बढी गल्तीको लागी सवारी साधन नियमावली अनुरूप, तपाईंको डाइभिङ्ग रिकर्डमा तपाईंले प्वाइन्टस् नी पाउन सक्नु हुन्छ । प्राय जस्तो, प्वाइन्टस् तपाईंको डाइभिङ्ग रिकर्डमा ट्राफिक गल्तीको तपाईंलाई सजाय तोकिएको दिन बाट दुई वर्ष सम्म रहन सक्दछ । अरु कुनै गल्तीको लागी, तपाईंको डाइभिङ्ग लाइसेन्स माथी रोक लगाइन्छ अथवा ६ महिनाको लागी लिन सकिन्छ । नयाँ डाइभरहरुको लागी जरिवानाहरु अझ कठोर हुन्छ । सबै किसिमको रोक लगाउन सकिने गल्तीहरुको लिष्टको लागी, सरभिस् नोभा स्कोसीया- सवारी साधनहरु रजीस्ट्री को लिक, यो पम्प्लेटको अन्तमा हेनुहोस ।

डाइभिङ्ग लाइसेन्स हुनु सुबिधा हो । तपाईंले यो सुबिधा गुमाउन सक्नु हुन्छ यदि तपाईं जिम्मेवार र सुरक्षित डाइभर बन्नु भएन भने ।

टीकटहरु लाई बेवास्ता गर्नु हुदैन । तपाईंले न्यायालय जाने निर्णय पनि लिन सक्नु हुन्छ यदि तपाईंलाई जरिवाना चित्त बुझेन भने, किनकि कानून उल्लंघन भएको छैन भनी तपाईंलाई लाग्न सक्छ ।

5523 B Young Street
Halifax, Nova Scotia
Canada B3K 1Z7

नोभा स्कोसिया प्रोभिन्स
को सहयोगमा
मार्च २०१२

अपराध सम्बन्धि कानूनको उद्देश्य भनेको क्यानाडामा बस्ने सबै जनालाई डर, क्षती अथवा उनिहरूको सुरक्षा अथवा उन्नतीलाई खतरा पुऱ्याउने कार्यकलापहरू बाट रक्षा गर्नु हो । यस्ता कामहरूलाई अपराध अथवा कृकर्म भन्दछ । अपराध सम्बन्धि कानूनहरूले यस्तो अपराधहरूको सजाय तोक्दछ । क्यानाडामा अपराध सम्बन्धि कानूनहरू संघिय सरकार ले बनाउछ । क्षेत्रीय तथा नगरीय सरकारहरू ले पनि कानून बनाएको हुन्छ मानिसहरूको सुरक्षा र उन्नतीको रक्षा गर्न । तीन्र गतीमा गाडी चलाउन रोक, उमेर नपुगेका लाई रक्सी खान रोक, नचाईदो हल्लाको रोक सम्बन्धि नियम कानून आदि क्षेत्रीय तथा नगरीय कानूनहरू का उदाहरणहरू हुन । थिनीहरू कुनै अपराधिक गतिबिधिहरू नभए पनि कानून तोडे वापत जरिवानाहरू तिराउने गर्दछ , जस्तै पैसाको जरिवाना अथवा गाडी चलाउने अनुमती खारिजी ।

● प्रहरी को काम के हो ?

अपराधीक न्याय प्रणालीमा प्रहरीहरूको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । उनिहरूले अपराध हुन बाट बचाउँछ ;

सुरक्षित समाजहरू बनाउन मदत पुऱ्याउँछ ; कानूनको पालना गराउँछ ; अपराधहरूको अनुसन्धान गर्छ ; प्रमाण जम्मा गर्छ ; प्रमाण जम्मा भएको अवस्थामा अपराध गर्ने व्यक्तीलाई आरोपहरू लगाउँदछ ; र अपराध पिडितहरूलाई मद्दत गर्दछ । प्रहरीहरूले क्षेत्रीय तथा नगरीय कानूनहरू, जस्तै ट्राफिक, वढी आवाज, मादक पदार्थ सेवन नियम कानूनहरूको कार्यान्वयन गर्दछ । प्रहरीहरू उच्च तालिम प्राप्त र उच्च व्यवसाहिक स्तर पालना गर्ने हुनु पर्दछ । उनिहरूले सबैलाई बरोबर राम्रो व्यवहार गर्ने हुनु पर्दछ । यदि तपाईंलाई प्रहरीले राम्रो व्यवहार नगरेको अनुभव भएमा तपाइले उजुरी दिन सक्नु हुन्छ ।

● के हुन्छ जब प्रहरी बोलाईन्छ ?

प्रहरीहरूले साक्षीहरूसंग कुरा गर्न सक्छ , लिखित बयान लिन सक्छ र प्रमाण जुटाउन अपराध भएको ठाँउमा जान सक्दछ । कति समय प्रहरीले अपराधमा बिताउछ, घटनाको गम्बिरतामा भर पर्दछ । उदाहरणको लागि : अपराधहरू जहाँ हातपात तथा हतियारको प्रयोग भई कोही घाइते भएमा, अथवा बच्चालाई नोक्सानी भएमा प्रहरीहरूले वढी समय लिन्छ अरु अपराधहरूको भन्दा, जस्तै एक साईकल चोरीमा ।

● के मैल प्रहरीको सवालको जवाफ दिनु पर्छ ?

तपाईंले प्रहरीको कुनै प्रश्नहरूको जवाफ दिन आवश्यक पर्दैन तर तपाईंले कस्तो निर्णय लिनै परिस्थितीमा भर पर्दछ । यदि तपाईं अपराधको बारेमा जानकारी दिने व्यक्ति भएमा, अथवा यदि उनिहरूले तपाईंलाई टिकट जारी गर्न चाहेमा, अथवा तपाईंलाई अदालतमा पुग्न सुचना जारी गरेमा तपाईंले आफ्नो नाम र ठेगाना दिनु पर्दछ । तपाईंले प्रहरीलाई मद्दत गर्न पर्छ भन्ने जरुरी नभएता पनि यदि प्रहरीको अनुरोध व्यवहारीक भएमा तपाईंले मद्दत गर्न सक्नु हुन्छ ।

यदि तपाईंलाई संकालु व्यवहार गरेमा तपाईंले एक मौखिक तथा लिखित जानकारी प्रहरीलाई दिनु अगाडि पहिला एक वकिलसंग कुरा गर्नु पर्दछ ।

● के हुन्छ यदि प्रहरीले मलाई अपराधीको सन्देह गरेमा ?

प्रहरीले तपाईंलाई उनिहरूसंग प्रहरी चौकीमा हिड्न भन्न सक्छ । प्रहरीले नसमाए सम्म तपाईंलाई जान आवश्यक छैन । यि मध्ये कुनै एक कारणहरूले प्रहरीले तपाईंलाई समाउन सक्छ :

- उनीहरूसंग वारन्ट भएमा । वारन्ट भनेको अदालतको एक कागज हो जसमा प्रहरीलाई तपाईं समाउने अनुमति हुन्छ ।
- तपाईंले कानून तोडेको छ, तोड्दै हुनु हुन्छ , अथवा तोडेने वाला हुनु हुन्छ भनेर उनिहरूले विश्वास गरेमा ।

● के हुन्छ यदि मलाई समातेमा ?

यदि तपाईंलाई समातेमा, तपाईंलाई प्रहरी चौकीमा लान सक्दछ र आरोप लगाउन सक्दछ, नसीहत दिन सक्दछ, अथवा २४ घण्टा भित्र तपाईंलाई छोड्न सक्दछ । तपाईंलाई अदालतमा आउनको लागि सुचना पनि दिन सक्दछ । यदि प्रहरीले तपाईंलाई २४ घण्टा भन्दा बढि राख्न परेमा, प्रहरीले तपाईंलाई न्यायाधिशको सामु लग्नु पर्दछ, जसले अदालतले मिति नदिए सम्म तपाईंलाई छोड्ने की प्रहरी हिरासतमा राख्ने भनी निर्णय गर्नेछ ।

प्रहरीका केहि नियमहरू छन् जुन उनिहरूले पालना गर्न पर्दछ जब उनिहरूले कसैलाई समाउँछ । प्रहरीले तपाईंलाई भन्नेछ तिनिरहूको भनेर र परिचय पत्र देखाउँनेछ । तिनीहरूले तपाईंलाई भन्नु पर्छ :

- तपाईंलाई समातेको छ र तपाईंलाई किन समातेको छ ;
- तपाईंलाई एक वकिलसंग कुरा गर्ने अधिकार छ र तपाईंलाई वकिलसंग कुरा गर्ने समय दिन पर्दछ ;
- तपाईंले निशुल्क कानुनी सल्लाह पाउन सक्नु हुन्छ र तपाईंलाई कुरा गर्न नम्वर दिनेछ ; र
- तपाईंले केही भन्नु पर्ने छैन तर तपाईंले भनेको कुरा अदालतमा प्रमाणको रूपमा पेस गर्न सकिन्छ ।

प्रहरीले एक वकिललाई फोन गर्न अनुमति दिने पर्छ । तपाईंलाई कानुनी अधिकार छ एक वकिलसंग कुरा गर्ने र तपाईंले प्रहरीको प्रश्नहरूको जवाफ दिनु अगाडी अथवा मौखिक तथा लिखित विवरण दिनु अगाडि त्यो अधिकार प्रयोग गर्नु पर्दछ । यदि तपाईंले कुनै वकिल चिन्नु हुन्न भने प्रहरीले तपाईंलाई काममा भएको सल्लाहकारको फोन नं. दिनेछ । नोभा स्कोसीयामा समातेको व्यक्तिहरूको लागि हप्ताको २४ घण्टा, हप्ताको ७ दिन काममा भएको एक सल्लाहकार वकील निशुल्क पाउनु हुनेछ ।

● के मैले एक दोभाषे पाउन सक्छु ?

पाउनु हुन्छ , यदि तपाईंलाई दोभाषेको मद्दत चाहेमा, प्रहरीले एक जना उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

● के हुन्छ यदि मेरो बच्चा समातीएमा ?

तपाईंको बच्चा समातीएमा प्रहरीले तपाईंलाई जानकारी दिनु पर्ने हुन्छ । प्रहरीले तपाईंको बच्चालाई उ अथवा उनीको अधिकारहरूको बारेमा भन्नु पर्ने हुन्छ र बच्चाले तिनिरहू राम्ररी बुझेको छ भन्ने नश्चित हुनु पर्नेछ । उनिहरूले बच्चालाई एक वकिल र एक अभिभावक अथवा वयस्क साथीलाई फोन गर्न अनुमती दिनु पर्ने हुन्छ । प्रहरीले उ अथवा उनीलाई प्रश्नहरू सोधी रहँदा बच्चाले वकिल र अभिभावक अथवा वयस्क साथी साथमा राख्न पाँउने छ । बच्चाले प्रहरीको प्रश्नहरूको जवाफ दिने पर्छ भन्ने छैन तर यदि उ अथवा उनीले दिएमा यसलाई “बयान दिएको” मान्ने छ । यदि बच्चा १२ वर्ष मुनिको भएमा, प्रहरीले बच्चालाई समाउँने तर उनीहरूले बच्चालाई तपाईंको घरमा ल्याउने छ, अथवा तपाईंलाई प्रहरी चौकीमा बच्चा लिन बोलाउने छ । तिनिरहूले तपाईंलाई सम्पर्क गर्न नसकेमा अथवा तपाईंको बच्चालाई तपाईंले नोक्सान हुन बाट बचाउन सक्दैन भन्ने परेमा, उनीहरूले बच्चाहरूको सुरक्षा सेवाहरूको मा सम्पर्क गर्न सक्दछ ।

● मेरो बच्चा अदालतमा जानु पर्छ ?

पर्दैन, तपाईंको बच्चा अदालत जान आवश्यक छैन । जब १२ देखि १७ वर्ष उमेरको नव वयस्कसंग व्यवहार गर्दा प्रहरीले :

- थप कारवाही नगर्ने निर्णय लिन सक्दछ ;
- मौखिक चेतावनी दिनेछ ;
- अधिकारीक रूपमा सचेत गराउँदछ - यो त्यस्तो पत्र हो जसले समस्या पर बस्न सचेत गर्दछ ;
- नव वयस्कहरूलाई न्यायीक प्रत्यर्पण जस्तो कार्यक्रममा पठाउँदछ ;
- नव वयस्कहरूलाई अपराधिक आरोप लगाउँदछ ।

१२ वर्ष भन्दा मुनीको बच्चाहरूलाई एक अपराधिक आरोप लगाउन पाउँदैन ।

● प्रत्यर्पण न्याय भनेको के हो ?

प्रत्यर्पण न्याय एक प्रक्रीया हो जसले जोखिमपूर्ण वयस्कहरूलाई उनिहरूको कार्यकलाप प्रती दोषी ठहराउछ , र उनिहरूले पिडित र समाजलाई पुर्‍याएको क्षती सुधान जम्मैवार बनाउछ । मुख्यतय, दोषीले पिडित तथा समाजको सदस्यहरू आमने सामने बसेर सुधार गर्दछ । दोषीलाई एक सुरक्षित वातावरणमा उ अथवा उनीको कार्यकलापहरूको गम्भीर जिम्मेवार ठहराइन्छ , र उत्तरदायी हुन जोड गरिन्छ । उ अथवा उनीलाई पिडित तथा समाजको क्षती कसरी सुधान शुरु गर्ने भन्ने विषयमा सक्रीय भूमिका दिइन्छ । दोषीले उ अथवा उनीको कार्यकलापले सान्चिकै मान्छेलाई सहि अर्थमा कती पिडा दिन्छ भनी उसैको अगाडि सुनाइन्छ । उ अथवा उनीले समस्या समाधानको लागि सहयोग माग्न सक्छ जसको कारणले त्यो गल्ती भएको छ । प्राय जवान दोषीलाई प्रहरीले वा आर सी एम पीले अपराधिक कानून लगाउनु भन्दा पहिला प्रत्यर्पण न्याय प्रक्रीयाको लागि सिफारिस गर्दछ । प्रत्यर्पण कानूनको वढी जानकारी तथा नोभास्कोसीयाको प्रत्यर्पण कानुनी संस्थाहरूको सुची थाहा पाउन, हेर्नुस www.gov.ns.ca/just/rj/programs.asp

● कसले निर्णय दिन्छ यदि म अपराधको दोषी छु भने ?

मुद्दामा बहस भए पछी अथवा तपाईंले दोष स्वीकारे पछी, एक न्यायधिशले तपाईं दोषी हो वा होइन भनेर निर्णय गर्दछ । यदी प्रहरीले तपाईंलाई अपराधको आरोप लगाएमा, तपाईंलाई अदालतमा जान एक मिति दिनेछ । तपाईं अदालत जानु अघी तपाईंले कानुनी सल्लाह लीनु पर्दछ । अदालतले दोष ठहराइएको अवस्थामा वा दोष स्वीकारेको अवस्थामा के कस्तो सँजाए हुन्छ भनेर वकिलले तपाईंलाई भन्न सक्दछ ।

यदी तपाईंले एक वकिलको पारश्रमिक तिर्न सक्नु हुन्न भने, तपाईं लिंगल ऐडको लागि योग्य हुन सक्नु हुन्छ । अदालत जानु अगाडी तपाईंले लिंगल ऐडलाई सम्पर्क गर्नु पर्छ ।

यदी तपाईंको पहिलो अदालत जान तोकिएको मिति भित्रमा वकिलसंग कुरा गर्न सक्नु भएन भने, तपाईंले न्यायधिशलाई भन्न सक्नु हुन्छ, र उ अथवा उनीलाई भनी वकिलसंग भेट्नको लागि समय दिन अनुरोध गर्न सक्नु हुन्छ ।

यदी तपाईंलाई अदालतमा एक दोभाषेको मद्दत चाहेमा वकिललाई भन्नुस, अथवा तपाईंसंग वकिल नभएमा अदालतमा जाँदा न्यायधिशलाई भनुस् ।